

УДК 657

Склярів Д. Г.

здобувач вищої освіти на першому рівні 2 курсу
факультету податкової справи, обліку та аудиту
Науковий керівник: Новікова О. П. старший викладач
кафедри обліку та консалтингу
Державний податковий університет
м. Ірпінь, Україна

ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ БУХГАЛТЕРСЬКОЇ СЛУЖБИ ТА ЇЇ ВЗАЄМОДІЯ З ІНШИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Ефективна організаційна структура бухгалтерської служби безперечно є одним із ключових факторів для успішного функціонування будь-якого підприємства. Саме відділ бухгалтерії забезпечує достовірну фінансову інформацію, необхідну для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Її взаємодія з іншими підрозділами підприємства визначає загальну ефективність бізнес-процесів. В наш час виклики в бізнес-середовищі вимагають від бухгалтерії не лише точного обліку, а й активної участі в прийнятті певних управлінських рішень. Для досягнення цих цілей важливо забезпечити оптимальну структуру бухгалтерської служби та налагодити ефективну взаємодію з іншими підрозділами підприємства.

При побудові раціональної структури бухгалтерської служби на підприємстві варто враховувати фактори, наведені на рисунку 1.

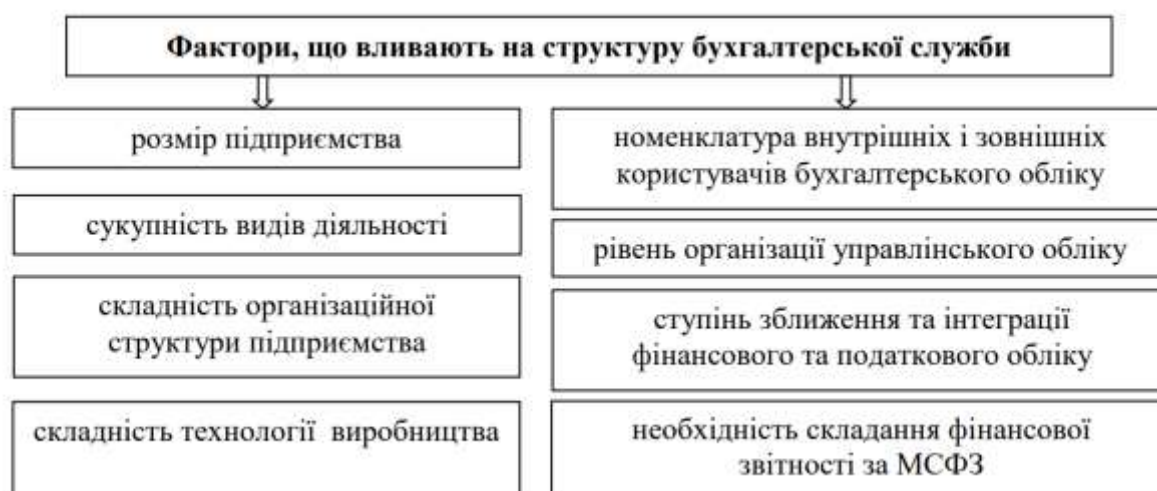

Рисунок 1 - Фактори, що впливають на структуру бухгалтерської служби

Джерело: [1, с.93].

Розмір підприємства як фактор, що обумовлює організацію бухгалтерського обліку, трудомісткість облікових робіт, штатну чисельність облікового персоналу, розподіл посадових обов'язків, виконання вимог законодавства тощо, впливає на кількість господарських операцій (фактів господарського життя), що здійснюються за одиницю часу.

При збільшенні видів діяльності суб'єктом господарювання збільшується кількість різноманітних господарських ситуацій, що ускладнює облікову і звітну роботу, викликає потребу в спеціалізації бухгалтерських кадрів, постійне підвищення їх кваліфікаційного рівня, призводить до зростання трудомісткості облікової роботи, до необхідності використання спеціальних програм автоматизації бухгалтерського обліку, вимагає

додаткової роботи з боку програмістів, спрямованої на врахування специфічних особливостей таких видів діяльності.

Значна кількість зовнішніх користувачів бухгалтерського обліку підприємства свідчить про зростання обсягу інформації, яка повинна бути надана їм для задоволення інформаційних потреб, а значить, зростання трудомісткості облікової роботи, необхідності високої кваліфікації працівників бухгалтерської служби, роботи з розподілу посадових обов'язків.

Крім того, часто потрібні відповідні методичні розробки для виконання посадових обов'язків бухгалтерів з інформаційного забезпечення фактичних і потенційних інвесторів, кредиторів, постачальників, підрядників, покупців, замовників, що мають прямий фінансовий інтерес щодо підприємства, – внутрішні положення з бухгалтерського обліку та бухгалтерської звітності, інші інструктивні матеріали. Ця робота вимагає високої кваліфікації і збільшує трудомісткість роботи заступника головного бухгалтера, головного бухгалтера підприємства.

Через ієрархічність організаційної структури підприємства (наявність філій, представництв, інших територіально віддалених і відокремлених підрозділів) ускладнюється облікова робота, що зумовлено необхідністю формування положень їх облікової політики, вирішенням організаційних та методичних питань, вибором децентралізації чи централізації обліку, раціонального розподілу посадових обов'язків між фахівцями підрозділу. Така організаційна структура підприємства викликає збільшення трудомісткості облікової роботи, обов'язковості врахування особливостей функціонування юридичної особи в діяльності бухгалтерської служби.

Складність технології виробництва впливає на трудомісткість обліку, вимагає високого кваліфікаційного рівня працівників бухгалтерської служби, яка полягає не тільки в знаннях технологічних особливостей виробничої діяльності, що впливають на побудову виробничого обліку (наявність переходів, переділів, особливостей обробки сировини, матеріалів, руху і зберігання напівфабрикатів та ін.), але тих з них, які обумовлюють застосування спеціальних методів і способів бухгалтерського обліку витрат на виробництво (варіантів зведеного обліку виробничих витрат, способів оцінки незавершеного виробництва, обліку та оцінки випуску готової продукції тощо).

Ступінь зближення та інтеграції фінансового та податкового обліку є фактором, який необхідно враховувати при розрахунку трудомісткості облікових і розрахункових робіт з формування бази оподаткування.

Система управлінського обліку впливає на рівень кваліфікації працівників бухгалтерської служби, трудомісткість облікової роботи, що виражається в генеруванні і поданні на різні рівні керівництва відповідної інформації. Крім того, система МСФЗ, в якій вирішуються проблеми отримання інформації прогнозного характеру, може бути застосована для формування відповідних показників в рамках управлінського обліку. Це сприяє підвищенню трудомісткості облікової роботи, необхідності залучення висококваліфікованих фахівців з підвищеним рівнем оплати праці.

Раціональна організація облікових процесів і діяльності бухгалтерської служби пов'язана також з розробкою та практичним використанням Положення про бухгалтерію, яке встановлює її правової і функціональний статус, що визначає місце підрозділу в загальній структурі управління, посадові обов'язки фахівців.

Питання про структуру облікового підрозділу вирішується одночасно з питанням централізації або децентралізації бухгалтерського обліку. Термін «централізація» належить до ступеня зосередження прийняття рішень в одних руках, що пов'язано тільки з формальною владою, тобто з правами, якими наділено певну особу на підприємстві [2, с. 283].

У висновку слід зазначити, що передумовою ефективності організації бухгалтерського обліку на підприємстві є врахування факторів, що впливають на трудомісткість облікових робіт і рівень централізації обліку: розмір підприємства; сукупність видів діяльності;

номенклатура внутрішніх і зовнішніх користувачів бухгалтерського обліку і бухгалтерської звітності; складність організаційної структури підприємства; складність технології виробництва; ступінь зближення та інтеграції фінансового та податкового обліку; рівень організації управлінського обліку; необхідність складання фінансової звітності за Міжнародними стандартами фінансової звітності.

Література:

1. Лайчук, С. М. Формування ефективної організаційної структури бухгалтерської служби. *Вісник ЖДТУ: Економіка, управління та адміністрування*, 2019. №1 (87), С. 92-96. URL: [https://doi.org/10.26642/jen-2019-1\(87\)-92-96](https://doi.org/10.26642/jen-2019-1(87)-92-96)
2. Рожелюк В.М. Організація бухгалтерського обліку діяльності підприємств з переробки сільськогосподарської продукції: дис. ... д.е.н.: Спеціальність 08.00.09.Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності). Нац. акад. аграр. наук України; Нац. наук. центр «Ін-т аграр. економіки». Київ, 2015. 455 с.